

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ИНСПЕКТОРАТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ

гр. София 1000, ул. „Георг Вашингтон” № 17, тел.факс 989 48 66

Изх.№. *A-01-53.*

Дата: *16.01.2015г.*

ДО
ОБЩОТО СЪБРАНИЕ НА
СЪДИИТЕ ОТ НАКАЗАТЕЛНА
КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

На Ваш изх. № ТД-1/15.01.2015 г.

СТ А Н О В И Щ Е

**ОТ ПЕТЪР РАЙМУНДОВ - ИНСПЕКТОР В
ИНСПЕКТОРАТА КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ**

ОТНОСНО искането на Главния прокурор на РБ за издаване на тълкувателно решение от ОСНК на ВКС по повод на което е образувано ТД-1/2015 г., с което да отговори на въпроса: Всички дела ли за престъпления от общ характер, извършени от съдии, прокурори и следователи са подсъдни, съгласно чл. 35, ал. 3 НПК на СГС като първа инстанция или само тези, по които престъпленията от общ характер са извършени във връзка с функционалния имунитет на магистратите по чл. 132 от Конституцията на Република България?

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

Считам искането на Главния прокурор на РБ, за издаване на тълкувателно решение по приложението на чл. 35, ал. 3 НПК за допустимо: то е направено от компетентен орган до компетентен орган и се основава на посочена противоречива практика на съдилищата по приложението на същата разпоредба, включително от състави на ВКС.

По съществуващото на повдигнатия спор считам за необходимо да Ви предложа друго /трето/ становище по законосъобразното приложение на чл. 35, ал. 3 НПК в подкрепа на което съществуват следните съображения, като успоредно с това се дава отговор и на посочените две становища в искането.

Характерното за имунитета по чл. 132 от Конституцията на РБ /КРБ/ е, че той е предоставен на магистратите само при осъществяване на съдебната дейност, т.е. само при извършване на служебни действия и при постановяване на съответните актове в рамките на тяхната компетентност. За тези действия и актове магистратите не носят наказателна и гражданска отговорност, освен ако същите действия и актове съставляват умишлено престъпление от общ характер. В тези случаи отпада т.н. функционален имунитет и възниква основание за отговорност на виновния магистрат. Основателно възниква въпросът дали при тази хипотеза (деяние, съставляващо умишлено престъпление от общ характер, при изпълнение на служба), магистратът запазва имунитета си, вкл. и т.н. функционален имунитет. Очевидно е, според съдържанието и смисъла на чл. 132 от Конституцията на РБ, в разгледаната хипотеза отговорността за извършеното престъпление следва да се осъществи, защото за същата хипотеза е отпаднал т.н. функционален магистратски имунитет *ex lege*. И щом по силата на конституционната норма е отпаднал установения функционален имунитет, а магистратите не притежават друг имунитет по закон, следва да се приеме, че налице ли е умишлено извършено престъпление от общ характер, при упражняване на служебните функции от магистрат, той е субект, който не се ползва вече от никакъв имунитет и затова не отговаря на изискването по чл. 35, ал. 3 НПК, делото му да бъде разгледано от СГС, защото не е лице с имунитет. Ето защо при същата, посочена по-горе, хипотеза на чл. 132 от Конституцията на РБ, не са налице основания за упражняване на специалната подсъдност на СГС, по отношение на магистрати. Ако се анализира нормата на чл. 35, ал. 3 НПК ще се констатира, че категорията лица с имунитет е обобщена категория, в

която се включват издигнатите кандидати за представители в Народното събрание на РБ, в Европейския парламент, депутатите в тези представителни събрания, кандидатите за президент и вицепрезидент, както и лицата изпълняващи тези длъжности, конституционни съдии и др.

До приемането на КРБ, ДВ, бр. 12/2007 г., статутът на магистратите, относно съдебния имунитет, е бил ако не идентичен, то поне твърде близък по характеристика до този на депутатите и другите лица, заемащи изборна длъжност, за които е установен имунитет.

Особено близка е връзката между характеристиката на двете категории длъжности, относно преодоляването на съдебния имунитет. И в двата случая специални органи, за депутатите (НС), а за магистратите (ВСС), са давали разрешение за наказателно преследване след снемане на имунитета.

След промяната в чл. 132 КРБ, ДВ, (бр. 12/2007 г.) режимът за ангажиране отговорността на магистратите е сравнително по-облекчен. Съдебният имунитет при хипотезата на чл. 132, *пр.* 2 КРБ отпада по силата на самия конституционен текст при наличието на посочените в него фактически положения и за това не е необходимо същият имунитет да бъде снет от ВСС, за да започне наказателно преследване. В случаите по чл. 132, *пр.* 2 КРБ привличането на магистрата в качеството му на обвиняем става на общо основание, както спрямо всички други наказателноотговорни лица. За да се съхрани авторитета и престижа на магистратската длъжност при посочената хипотеза, съгласно чл. 230 ЗСВ, ВСС временно отстранява магистрата от длъжност до приключване на наказателното производство.

В разпоредбата на чл. 230, ал. 1 ЗСВ въобще не се регламентират условията и реда за отнемане на съдебния имунитет защото това става автоматично по силата на закон. Още по убедително в тази насока е разрешението, дадено в чл. 230, ал. 4 ЗСВ, съгласно което при задържане под стража на магистрат, като мярка за неотклонение, той се счита за временно отстранен от длъжност от датата на влизане в сила на съдебния

акт, с който е постановена същата мярка. Това още веднъж показва, че при наказателната отговорност на магистрати по чл. 132, пр. 2 КРБ, не се прилага института на отнемане на съдебния имунитет по определена процедура, защото това положение настъпва автоматично по силата на съответната конституционна норма. Щом не се отнема съдебен имунитет по чл. 132, пр. 2 КРБ, а се пристъпва директно към провеждане на наказателно преследване на магистрат, значи такъв имунитет не съществува, и поради това магистратите не са лица с имунитет по смисъла на чл. 35, ал. 3 НПК, от което следва, че техните наказателни дела не подлежат на разглеждане от СГС при условията и по реда на установената за това специална, предметна (материална) подсъдност. От това следва, че в случаите по чл. 132, пр. 2 КРБ делата следва да се разглеждат по общия ред, установен за всички други наказателно отговорни лица по общите правила на териториалната, материалната и функционалната подсъдност. По същия ред следва да се разглеждат и всички други наказателни дела от общ характер за извършени от магистрати престъпления, които не са свързани с изпълнението на службата им, защото и за тази категория дела няма законоустановен имунитет за същите лица.

От изложеното следва да се направи несъмнения извод, че магистратите не са лица с имунитет за случаите при които спрямо тях е възможна наказателна отговорност за действия и актове при изпълнение на службата им. Такъв имунитет не съществува по закон и поради това не е необходимо неговото преодоляване (така както това е за депутатите от НС). Именно и поради това не е налице изискването на чл. 35, ал. 3 НПК престъплението да е извършено от лица с имунитет.

Вярно е, че магистратите имайки т.н. функционален имунитет биха могли да бъдат включени към категорията „лица с имунитет”, по смисъла на чл. 35, ал. 3 НПК. Разпоредбата обаче има предвид не наличието въобще на някакъв съдебен имунитет, вкл. и функционален, а на такъв имунитет, който е пречка за разглеждане на делото за престъплението, за което е

компетентен СГС, ако този имунитет не бъде преодолян по начините, указани в закона.

Магистратите притежават наистина функционален имунитет, но този имунитет е непреодолим тъй като те не могат да носят наказателна и гражданска отговорност за действия и актове във връзка с изпълнението на службата си, ако извършеното не съставлява умишлено престъпление от общ характер (чл. 132 КРБ). И поради тези причини нито се налага, нито е възможно преодоляването на функционалния имунитет.

От тук следва, че наличието или липсата на имунитет на едно наказателноотговорно лице по смисъла на чл. 35, ал. 3 НПК следва да се свързва не въобще с определени негови привилегии, включващи дори и наказателна неотговорност за определени деяния (функционален имунитет), а само с възможността или невъзможността на посочения в НПК компетентен съд да разгледа съответно посочени в КРБ и закона престъпления без да се търси процесуална форма за преодоляване на съдебен имунитет. Когато такава форма за преодоляване на имунитета не се прилага на практика, както това е по чл. 132 КРБ, лицето е без имунитет и съгласно чл. 35, ал. 3 НПК делото не е подсъдно на СГС по правилата на специалната подсъдност.

Ето защо, предлагам ВКС, ОСНК да вземе следното решение по поставения въпрос: Всички дела за престъпления от общ характер извършени от съдии, прокурори и следователи, независимо дали са свързани с изпълнението на службата им или не се разглеждат по общия ред, по общите правила на териториалната, предметната и функционалната подсъдност на съдилищата.

При това тълкуване на закона, разглеждането на делата за престъпления, извършени от магистрати ще бъде децентрализирано, с произтичащите от това негативни последици. За да се възстанови законосъобразното, централизираното и специализирано разглеждане на тази категория дела е необходимо в чл. 35, ал. 3 НПК преди думите „лица с

имунитет”, изрично да се запише „съдии, прокурори и следователи”, но това е вече законодателна функция, за което следва да бъде сезиран нейният носител – Народното събрание.

ИНСПЕКТОР:

ПЕТЪР РАЙМУНДОВ

БР